

Þingsályktun

um barnvænt Ísland – framkvæmd barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna.

Alþingi ályktar að samþykkja eftirfarandi markmið og aðgerðaáætlun fyrir árin 2021–2024 um innleiðingu barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna.

I. MARKMIÐ

1. Þátttaka barna.

Börn taki virkan þátt í ákvarðanatöku og stjórnvöld eigi markvisst og reglulegt samráð við börn. Samráð falli að þörfum barna og jafnræði verði í samskiptum stjórnvalda við ólíka hópa barna.

2. Fræðsla um þátttöku og réttindi barna.

Þekking á réttindum barna og skyldum stjórnvalda samkvæmt barnasáttmálanum verði útbreidd í samfélaginu.

3. Barnvæn stjórnsýsla.

Aðgengi barna að stjórnvöldum verði tryggt og upplýsingar settar fram á barnvænan hátt. Börn geti notið stuðnings og ráðgjafar umboðsmanns barna við að leita réttar síns.

4. Hagsmunamat út frá réttindum barna.

Hagsmunamat verði hluti af skyldubundnu ferli við undirbúning lagafrumvarpa, stefnumótandi ákvarðana og ákvarðana um réttindi einstakra barna.

5. Heildstæð stefna í málefnum barna.

Íslensk stjórnvöld vinni eftir heildstæðri stefnu í málefnum barna og ungmenna á Íslandi sem taki mið af barnasáttmálanum, samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks og öðrum alþjóðlegum skuldbindingum.

6. Lagabreytingar og alþjóðlegar skuldbindingar um réttindi barna.

Íslensk löggjöf verði í samræmi við barnasáttmálann og íslensk stjórnvöld uppfylli frekari alþjóðlegar skuldbindingar er varða réttindi barna.

7. Samræmd innleiðing á réttindum barna.

Framkvæmd og innleiðing réttinda barna verði samræmd þvert á ráðuneyti, stofnanir og stjórnsýslustig.

8. Markviss öflun gagna um farsæld og réttindi barna á Íslandi.

Mælaborð sem veiti víðtækt yfirlit yfir stöðu barna og líðan, sem og réttindi þeirra í íslensku samfélagi, verði aðgengilegt öllum. Mælaborðið hafi markviss áhrif á stefnumótun og forgangsriðun verkefna og fjármuna.

9. *Greining útgjalda hins opinbera til að tryggja réttindi barna og farsæld.*

Opinber fjármál verði greind út frá réttindum og farsæld barna, með sérstakri áherslu á úthlutun fjármagns til þjónustu og verkefna fyrir viðkvæma hópa barna.

10. *Áhersla á réttindi barna í alþjóðlegu samstarfi.*

Stjórnvöld leggi áherslu á réttindi barna í samstarfsverkefnum á alþjóðlegum vettvangi með markvissum hætti.

11. *Eftirfylgni og endurmat.*

Regluleg eftirfylgni og endurmat á stöðu innleiðingar barnasáttmálans verði tryggð.

II. AÐGERÐAÁÆTLUN

1.1. Þáttökuvettvangur.

1.1.1. Markmið:

Samskipti barna og stjórnvalda verði eflað og styrkt.

1.1.2. Aðgerð:

Stofnaður verði rafrænn vettvangur þar sem börn geti tekið þátt í virku samráði við stjórnvöld. Ungmennaráðum/ráðgjafahópum, ungmennasamtökum og börnum yngri en 18 ára verði gert kleift að skrá sig til þátttöku. Í gegnum vettvanginn verði m.a. hægt að sækja stafræna fræðslu um réttindi barna, samfélagsleg málefni og álitamál tengd börnum, taka þátt í spurningakönnunum og tengjast barnvænni samráðsgátt. Auk þess geti börn komið áherslum sínum á framfæri við stjórnvöld.

Opinberum aðilum verði skylt að eiga samráð og tryggja þátttöku barna við að semja lagafrumvörp, við stefnumótun, hagsmunamat og aðrar meiri háttar ákvarðanir er varða málefni barna. Vettvangurinn auðveldi þannig þátttöku barna og aðgengi stjórnvalda að samráði við börn.

Fyrirkomulag þáttökuvettvangsins verði unnið í víðtæku samráði við börn, umboðsmann barna, ungmennaráð og frjáls félagasamtök sem vinna að málefnum barna. Sérstök áhersla verði lögð á að ná til viðkvæmra hópa barna og stuðla að þátttöku þeirra, m.a. með því að tryggja efni á fleiri tungumálum en íslensku og táknmáli, aðgang að talgervli, samráð við t.d. fötluð börn og börn af erlendum uppruna.

1.1.3. Ábyrgð:

Félagsmálaráðuneyti.

1.1.4. Framkvæmd:

Stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna og félagsmálaráðuneyti.

1.1.5. Tímasetning:

Þáttökuvettvangi verði komið á fót árið 2022.

1.2. Úttekt á þátttöku barna.

1.2.1. Markmið:

Yfirsýn fái stjórnir þátttöku barna hjá ríki og sveitarfélögum.

1.2.2. Aðgerð:

Staða þátttöku barna á Íslandi verði metin út frá CPAT-aðferðafræðinni sem var þróuð af Evrópuráðinu. Úttektin felist m.a. í því að skoða íslenska löggjöf og framkvæmd varðandi þátttöku barna. Úttektin verði unnin í samstarfi við Evrópuráðið og þátttaka barna í sjálfri úttektinni verði umfangsmikil.

1.2.3. Ábyrgð:

Félagsmálaráðuneyti.

1.2.4. Framkvæmd:

Félagsmálaráðuneyti.

1.2.5. Tímasetning:

Úttekt verði lokið fyrir árslok 2021.

1.3. Barnvæn samráðsgátt.

1.3.1. Markmið:

Aðgengi barna að samráðsgátt stjórnvalda verði aukið.

1.3.2. Aðgerð:

Samráðsgátt stjórnvalda verði gerð aðgengilegri fyrir börn og möguleiki þeirra á þátttöku aukinn. Börn geti skilað inn umsögnum líkt og aðrir og tryggt verði að efnið sé sett fram með einfaldari og aðgengilegri hætti fyrir börn. Sett verði viðmið um hvaða mál eigi að fara inn á barnvæna samráðsgátt, hvernig börn geti komið á framfæri athugasemdum og hvort gera eigi kröfu um rafræna auðkenningu líkt og gert er í samráðsgátt stjórnvalda. Aðgerðin verði unnin í samráði við börn, embætti umboðsmanns barna, frjáls félagasamtök, ritstjórn samráðsgáttar og Stafrænt Ísland.

1.3.3. Ábyrgð:

Forsætisráðuneyti, dómsmálaráðuneyti, fjármála- og efnahagsráðuneyti og félagsmálaráðuneyti.

1.3.4. Framkvæmd:

Stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna.

1.3.5. Tímasetning:

Barnvæn samráðsgátt verði aðgengileg á árinu 2022.

1.4. Úrvinnsla á niðurstöðum barnaþings.

1.4.1. Markmið:

Niðurstöður barnaþings verði nýttar markvisst.

1.4.2. Aðgerð:

Niðurstöður barnaþings verði nýttar markvisst við opinbera stefnumótun hjá stjórnvöldum og eftirfylgni með niðurstöðunum innan Stjórnarráðsins tryggð.

1.4.3. Ábyrgð:

Forsætisráðuneyti og félagsmálaráðuneyti.

1.4.4. Framkvæmd:

Stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna og embætti umboðsmanns barna.

1.4.6. Tímasetning:

Verklag verði tilbúið fyrir næsta barnaþing árið 2021.

2.1. Fræðsla um réttindi barna.

2.1.1. Markmið:

Markviss fræðsla um barnasáttmálann verði tryggð.

2.1.2. Aðgerð:

Fræðsluáætlun til fimm ára verði sett fram. Áætlunin verði unnin í nánú samstarfi við börn, umboðsmann barna, Menntamálastofnun, frjáls félagasamtök og sérfræðinga í málefnum barna um fræðslu og þróun fræðsluefnis með það að markmiði að tryggja reglulega fræðslu og útgáfu fræðsluefnis sem sniðið er að ólíkum aldri og þörfum barna. Stutt verði markvisst við þróun og uppfærslu vefsins barnasattmali.is, samstarfsverkefni umboðsmanns barna, Menntamálastofnunar, Barnaheilla og UNICEF á Íslandi.

2.1.3. Ábyrgð:

Mennta- og menningarmálaráðuneyti og félagsmálaráðuneyti.

2.1.4. Framkvæmd:

Stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna, Menntamálastofnun og embætti umboðsmanns barna.

2.1.5. Tímasetning:

Fræðsluáætlun liggi fyrir 2022.

2.2. Fræðsluefni um innleiðingu barnasáttmálans.

2.2.1. Markmið:

Nægt aðgengi að fræðslu og upplýsingum um innleiðingu barnasáttmálans verði tryggt.

2.2.2. Aðgerð:

Unnið verði fræðsluefni um innleiðingu og beitingu barnasáttmálans fyrir börn, forsjár- aðila, fagstéttir, opinbera starfsmenn og aðra þá sem vinna með börnum og fyrir börn. Fræðsluefnið verði aðgengilegt öllum og unnið af embætti umboðsmanns barna.

2.2.3. Ábyrgð:

Forsætisráðuneyti.

2.2.4. Framkvæmd:

Embætti umboðsmanns barna.

2.2.5. Tímasetning:

Fræðsluefni verði gefið út á árunum 2022–2024.

2.3. Greining á menntun fagaðila.

2.3.1. Markmið:

Greining fari fram á menntun fagaðila sem vinna með og fyrir börn, taka ákvarðanir varðandi börn eða koma að málefnum barna.

2.3.2. Aðgerð:

Þverfagleg og víðtæk greining verði unnin á menntun fagstétta sem vinna með og/eða koma að málefnum barna, með tilliti til þekkingar á barnasáttmálanum og skyldum opinberra aðila hvað varðar réttindi barna. Greiningin verði unnin í samstarfi við háskóla og fræðasamfélagið, embætti umboðsmanns barna, fagaðila, félagasamtök og fleiri.

2.3.3. Ábyrgð:

Mennta- og menningarmálaráðuneyti.

2.3.4. Framkvæmd:

Mennta- og menningarmálaráðuneyti og stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna.

2.3.5. Tímasetning:

Greining liggi fyrir á árinu 2022.

2.4. Menntun og starfsþróun fagfólks sem vinnur með og/eða fyrir börn.

2.4.1. Markmið:

Færni og þekking fagfólks sem vinnur með og/eða fyrir börn verði efl.

2.4.2. Aðgerð:

Sett verði fram fræðsluáætlun til þriggja ára í þeim tilgangi að efla þekkingu starfsmanna og fagaðila á barnasáttmálanum og þeim réttindum sem ber að tryggja börnum samkvæmt honum. Með því megi efla menntun og starfsþróun fjölbreyttra starfsstétta sem vinna með börnum á einn eða annan hátt. Fræðsluáætlun taki mið af greiningu á menntun og verði m.a.

unnin í samstarfi við stýrihóp Stjórnarráðsins í málefnum barna, börn, embætti umboðsmanns barna, háskólasamfélagið og fagstéttir.

2.4.3. *Ábyrgð:*

Mennta- og menningarmálaráðuneyti.

2.4.4. *Framkvæmd:*

Mennta- og menningarmálaráðuneyti.

2.4.5. *Tímasetning:*

Aðgerðaáætlun um menntun og starfsþróun liggja fyrir árið 2022.

2.5. *Réttindaskólar.*

2.5.1. *Markmið:*

Stutt verði við markvissa innleiðingu barnasáttmálans í skóla- og frístundastarf.

2.5.2. *Aðgerð:*

Skólar, æskulýðs- og íþróttastarf fá fræðslu um barnasáttmálann. Stutt verði við innleiðingu verkefnisins Réttindaskólar UNICEF. Forsendur barnasáttmálans verði lagðar til grundvallar við allar ákvarðanir þeirra stofnana sem taka þátt í verkefninu, auk þess sem þær endurspeglar í samskiptum barna, ungmenna, kennara, frístundaráðgjafa, annarra starfsmanna og foreldra. Skoðaðar verði leiðir til að nýta þessa vinnu með fjölbreyttari hætti fyrir íþróttir, tómstundir og annað starf með börnum.

2.5.3. *Ábyrgð:*

Mennta- og menningarmálaráðuneyti.

2.5.4. *Framkvæmd:*

Mennta- og menningarmálaráðuneyti og UNICEF á Íslandi.

2.5.5. *Tímasetning:*

Áætlun um innleiðingu og þróun Réttindaskólaverkefnisins til lengri tíma liggja fyrir árið 2022.

2.6. *Dagur mannréttinda barna.*

2.6.1. *Markmið:*

Vitundarvakning verði eflað á degi mannréttinda barna.

2.6.2. *Aðgerð:*

Unnið verði að því að gera 20. nóvember hærra undir höfði og nýta hann enn frekar við fræðslu og vitundarvakningu um réttindi barna. Samstarf við börn, Barnaheill, önnur frjáls félagasamtök og embætti umboðsmanns barna um framkvæmd dagsins verði eflt.

2.6.3. *Ábyrgð:*

Forsætisráðuneyti, félagsmálaráðuneyti, dómsmálaráðuneyti og mennta- og menningarmálaráðuneyti.

2.6.4. *Framkvæmd:*

Stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna og Barnaheill.

2.6.5. *Tímasetning:*

Dagur mannréttinda barna verði eflaður strax á árinu 2021.

3.1. *Barnvænt aðgengi að stjórnvöldum.*

3.1.1. *Markmið:*

Aðkoma barna og fyrirvar þeirra verði skýrt og aðgengi þeirra að upplýsingum, réttindum og úrræðum verði bætt.

3.1.2. Aðgerð:

Stjórnvöld, hvort sem er ráðuneyti, stofnanir, úrskurðaraðilar eða sveitarfélög, tryggi barnvænt aðgengi að upplýsingum um réttindi og leiðir til að knýja á um þau. Aðkoma barna að málum og fyrirvar fyrir þau verði skýrt, viðmið samræmd og leiðbeiningar settar fram um málsmeðferð í málum er varða börn. Leiðbeiningar og viðmið verði unnin í samstarfi við embætti umboðsmanns barna.

3.1.3. Ábyrgð:

Félagsmálaráðuneyti.

3.1.4. Framkvæmd:

Stýrihópur í málefnum barna og viðkomandi stjórnvöld.

3.1.5. Tímasetning:

Leiðbeiningar um barnvæna stjórnsýslu verði settar fram árið 2022.

3.2. Réttindagæsla hjá embætti umboðsmanns barna.

3.2.1. Markmið:

Börn og/eða foreldrar þeirra geti leitað stuðnings og ráðgjafar hjá aðila sem aðstoði þau við að leita réttar barns hjá stjórnvöldum telji þau brotið gegn réttindum þess.

3.2.2. Aðgerð:

Embætti umboðsmanns barna verði tryggt fjármagn til að ráða starfsmann til að sinna réttindagæslu til tveggja ára í tilraunaskyni. Starfsmaðurinn hafi reynslu og/eða menntun í því að vinna með börnum og eiga samtöl við börn. Hlutverk embættisins í að taka á móti erindum frá börnum, veita þeim stuðning, ráðgjöf og aðstoð við að leita réttar síns gagnvart stjórnvöldum verði þannig eflt. Úrræðið verði jafnframt sérstaklega kynnt börnum svo að þau séu upplýst um þennan rétt sinn.

3.2.3. Ábyrgð:

Forsætisráðuneyti.

3.2.4. Framkvæmd:

Umboðsmaður barna.

3.2.5. Tímasetning:

Embætti umboðsmanns barna fái starfsmann í réttindagæslu árin 2022 og 2023.

4.1. Mótun barnvæns hagsmunamats.

4.1.1. Markmið:

Hagsmunamat út frá réttindum barnsins verði innleitt markvisst og verði hluti af skyldubundnu ferli við undirbúning lagafrumvarpa, stefnumótandi ákvarðana og ákvarðana í málum einstakra barna.

4.1.2. Aðgerð:

Settur verði á fót starfshópur um mótun hagsmunamats sem leggi til leiðbeiningar, viðmið, innleiðingu, fræðsluefni o.fl. um hagsmunamat eftir eðli og umfangi hverju sinni. Þátttaka barna verði lykilþáttur í framkvæmd hagsmunamats og mótun þess unnin í víðtæku samráði.

4.1.3. Ábyrgð:

Félagsmálaráðuneyti.

4.1.4. Framkvæmd:

Stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna.

4.1.5. Tímasetning:

Starfshópur um mótun hagsmunamats skili af sér tillögum fyrir árslok 2021.

5.1. Mótun heildstæðrar stefnu í málefnum barna og ungmenna á landsvísu.

5.1.1. Markmið:

Sett verði fram heildstæð stefna í málefnum barna og ungmenna.

5.1.2. Aðgerð:

Sett verði fram heildstæð stefna í málefnum barna og ungmenna á Íslandi sem taki mið af barnasáttmálanum, samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks og öðrum alþjóðlegum skuldbindingum og viðmiðum. Stefnan verði unnin í þverfaglegu og víðtæku samráði og þátttaka barna og ungmenna verði tryggð. Lítið verði til þess að lög, reglugerðir og stefnumótun endurspegli betur raunveruleika barna og ungmenna út frá þörfum og aldri hvers hóps fyrir sig.

5.1.3. Ábyrgð:

Félagsmálaráðuneyti, mennta- og menningarmálaráðuneyti, heilbrigðisráðuneyti, samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti og dómsmálaráðuneyti.

5.1.4. Framkvæmd:

Stýrihópur Stjórnarráðsins og viðeigandi aðilar.

5.1.5. Tímasetning:

Stefnan verði lögð fram árið 2023.

6.1. Endurskoðun laga og samræming við ákvæði barnasáttmálans.

6.1.1. Markmið:

Aukið samræmi verði tryggt milli greina barnasáttmálans og íslenskrar löggjafar ásamt því að alþjóðlegar skuldbindingar er varða réttindi barna verði uppfylltar.

6.1.2. Aðgerð:

Til að tryggja markvissa innleiðingu barnasáttmálans verði íslensk lög endurskoðuð til að tryggja samræmi milli barnasáttmálans og löggjafar. Horft verði sérstaklega til þess að tryggja að grundvallarforsendur sáttmálans endurspeglast í allri löggjöf er varðar börn, tryggja þátttöku og samráð við börn, samræma og skýra aðild og fyrirsvar barna í málum sem varða þau og innleiða skyldubundið hagsmunamat.

6.1.3. Ábyrgð:

Dómsmálaráðuneyti, félagsmálaráðuneyti, heilbrigðisráðuneyti, mennta- og menningarmálaráðuneyti o.fl.

6.1.4. Framkvæmd:

Stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna.

6.1.5. Tímasetning:

Endurskoðun verði lokið fyrir árslok 2022.

6.2. Fullgilding þriðju valfrjálsu bókunarinnar við barnasáttmálann.

6.2.1. Markmið:

Börn geti leitað til barnaréttarnefndar Sameinuðu þjóðanna með mál sín.

6.2.2. Aðgerð:

Íslensk stjórnvöld fullgildi þriðju valfrjálsu bókunina og tryggi aðgengi barna að kvörtunarferli barnaréttarnefndarinnar.

6.2.3. Ábyrgð:

Dómsmálaráðuneyti.

6.2.4. Framkvæmd:

Dómsmálaráðuneyti.

6.2.5. Tímasetning:

Fullgildingu verði lokið fyrir árslok 2023.

6.3. Fullgilding Haag-samningsins um lögsögu, gildandi lög, viðurkenningu, fullnustu og samstarf varðandi foreldraábyrgð og ráðstafanir til verndar barna.

6.3.1. Markmið:

Íslensk stjórnvöld fullgildi Haag-samninginn um barnavernd frá 1996.

6.3.2. Aðgerð:

Í samræmi við athugasemdir barnaréttarnefndarinnar fullgildi íslensk stjórnvöld Haag-samninginn um barnavernd frá 1996. Markmið samningsins er m.a. að koma á samstarfi milli ríkja um vernd barna hvað varðar lögsögu, gildandi lög og fullnustu réttinda.

6.3.3. Ábyrgð:

Dómsmálaráðuneyti.

6.3.4. Framkvæmd:

Dómsmálaráðuneyti.

6.3.5. Tímasetning:

Fullgildingu verði lokið fyrir árslok 2023.

7.1. Samræmingaraðili.

7.1.1. Markmið:

Samræmd innleiðing á réttindum barna verði tryggð.

7.1.2. Aðgerð:

Stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna verði lögfestur og honum fengið hlutverk samræmingaraðila. Honum verði falin markviss og samræmd innleiðing barnasáttmálans og þátttöku barna, þvert á ráðuneyti, opinberar stofnanir og stjórnsýslustig. Stýrihópurinn verði þannig sá aðili sem mun tryggja framfylgd þessarar stefnu. Ráðnir verði starfsmenn stýrihópsins til að tryggja að hann geti sinnt þessu hlutverki.

7.1.3. Ábyrgð:

Félagsmálaráðuneyti.

7.1.4. Framkvæmd:

Stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna og félagsmálaráðuneyti.

7.1.5. Tímasetning:

Stýrihópurinn verði lögfestur á árinu 2021.

7.2. Eftirfylgni með lokaathugasemdum barnaréttarnefndarinnar.

7.2.1. Markmið:

Markvisst verði brugðist við lokaathugasemdum barnaréttarnefndarinnar.

7.2.2. Aðgerð:

Verkefnahópi sem stóð að ritun skýrslu stjórnvalda til barnaréttarnefndarinnar verði falið að leggja fram áætlun um viðbrögð stjórnvalda við lokaathugasemdum barnaréttarnefndarinnar eftir úttekt hennar árið 2022.

7.2.3. Ábyrgð:

Dómsmálaráðuneyti.

7.2.4. Framkvæmd:

Stýrihópur Stjórnarráðsins um mannréttindi.

7.2.5. Tímasetning:

Viðbragðsáætlun liggja fyrir innan við ári eftir að lokaathugasemdir berast.

7.3. Barnvæn sveitarfélög.

7.3.1. Markmið:

Öll sveitarfélög innleiði barnasáttmálann markvisst.

7.3.2. Aðgerð:

Unnið verði að því að öll sveitarfélög á Íslandi hefji markvissa innleiðingu barnasáttmálans, undir formerkjum verkefnisins Barnvæn sveitarfélög. Öllum sveitarfélögum standi til boða markviss ráðgjöf og fræðsla við innleiðingu verkefnisins frá íslenskum stjórnvöldum og UNICEF á Íslandi.

7.3.3. Ábyrgð:

Félagsmálaráðuneyti.

7.3.4. Framkvæmd:

Félagsmálaráðuneyti og UNICEF á Íslandi.

7.3.5. Tímasetning:

Barnvæn sveitarfélög ná til að lágmarki 80% barna árið 2024.

8.1. Farsældarborð.

8.1.1. Markmið:

Viðtækt tölfræðilegt yfirlit verði til staðar yfir velferð, líðan og réttindi barna á Íslandi. Tölfræðigögnin séu aðgengileg í mælaborði.

8.1.2. Aðgerð:

Farsældarmælaborð, sem byggist á mælaborði sem hefur verið í þróun síðustu ár, verði aðgengilegt öllum. Mælaborðið birti markvisst ópersónugreinanleg tölfræðigögn um börn og taki saman stöðu barna á landsvísi. Mælaborðið birti farsældarvísa um stöðu og réttindi barna og verði haft til hliðsjónar við forgangsröðun verkefna og stefnumótun stjórnvalda. Mælaborðið verði þannig nýtt sem vegvísir innan stjórnkerfisins.

8.1.3. Ábyrgð:

Félagsmálaráðuneyti.

8.1.4. Framkvæmd:

Félagsmálaráðuneyti og stýrihópur Stjórnarráðsins um mælaborð um velferð barna.

8.1.5. Tímasetning:

Mælaborðið verði tilbúið fyrir árslok 2021.

9.1. Greining útgjalda með tilliti til réttinda barna.

9.1.1. Markmið:

Útgjöld hins opinbera verði greind út frá réttindum barna.

9.1.2. Aðgerð:

Þróað verði verklag sem miði að því að greina opinber útgjöld út frá réttindum barna, með sérstakri áherslu á að skoða úthlutun fjármagns til þjónustu og verkefna fyrir viðkvæma hópa barna. Verklagið auðveldi stjórnvöldum samanburð á úthlutun fjármagns til ólíkrar þjónustu fyrir börn milli ára, tímabila og landsvæða/hverfa. Jafnframt sé verklagið í samræmi við kröfur barnaréttarnefndar Sameinuðu þjóðanna um innleiðingu barnasáttmálans.

9.1.3. Ábyrgð:

Fjármála- og efnahagsráðuneyti og félagsmálaráðuneyti.

9.1.4. Framkvæmd:

Fjármála- og efnahagsráðuneyti og félagsmálaráðuneyti.

9.1.5. Tímasetning:

Verklag verði þróað til ársins 2024.

10.1. Áhersla á mannréttindi og velferð barna í alþjóðlegu samstarfi.

10.1.1. Markmið:

Ísland verði leiðandi í að vekja athygli á velferð og réttindum barna í alþjóðlegu samstarfi.

10.1.2. Aðgerð:

Íslensk stjórnvöld setji sér áætlun um hvernig Ísland geti verið leiðandi í alþjóðlegu samstarfi hvað varðar velferð og réttindi barna og tilheyrandi málafylgju á alþjóðavettvangi, með áherslu á nýsköpun og samþættingu í velferðarþjónustu í þágu barna og mikilvægi þátttöku barna í opinberri stefnumótun.

10.1.3. Ábyrgð:

Utánríkisráðuneyti og félagsmálaráðuneyti.

10.1.4. Framkvæmd:

Utánríkisráðuneyti og stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna.

10.1.5. Tímasetning:

Áætlun liggja fyrir árið 2021.

10.2. Áhersla á börn í þróunarsamvinnu Íslands.

10.2.1. Markmið:

Ísland setji réttindi og velferð barna sem grundvallarþátt í mannréttindamiðaðri þróunarsamvinnu.

10.2.2. Aðgerð:

Markvisst verði stutt við verkefni sem stuðla að velferð barna og ungmenna í tvíhliða þróunarsamvinnu og samstarfi við undirstofnanir Sameinuðu þjóðanna, þ.m.t. UNICEF, í samræmi við stefnu um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands 2019–2023. Stefnumið fyrir mannréttindamiðaða þróunarsamvinnu Íslands eru í mótun og verða réttindi barna einn meginþáttur þeirra.

10.2.3. Ábyrgð:

Utánríkisráðuneyti.

10.2.4. Framkvæmd:

Utánríkisráðuneyti.

10.2.5. Tímasetning:

Lokið verði við stefnumið fyrir mannréttindamiðaða þróunarsamvinnu á árinu 2021.

11.1. Árleg skýrsla ráðherra um innleiðingu barnasáttmálans.

11.1.1. Markmið:

Eftirfylgni verði tryggð með innleiðingu barnasáttmálans.

11.1.2. Aðgerð:

Stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna kalli eftir upplýsingum frá ráðuneytum um innleiðingu barnasáttmálans árlega. Ráðherra sem ber ábyrgð á stýrihópi Stjórnarráðsins í málefnum barna hverju sinni leggi í kjölfarið fram ársskýrslu um stöðu innleiðingar barnasáttmálans. Skýrslan verði einnig liður í markvissum undirbúningi stjórnvalda fyrir reglulegar fyrirtökur hjá barnaréttarnefnd Sameinuðu þjóðanna.

11.1.3. Ábyrgð:

Félagsmálaráðuneyti.

11.1.4. Framkvæmd:

Stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna.

11.1.5. Tímasetning:

Fyrsta ársskýrsla verði lögð fram árið 2022.

11.2. Regluleg könnun á innleiðingu hjá ráðuneytum, stofnunum og sveitarfélögum.

11.2.1. Markmið:

Þróun innleiðingar barnasáttmálans hjá stjórnvöldum og sveitarfélögum verði könnuð reglulega.

11.2.2. Aðgerð:

Embætti umboðsmanns barna meti stöðu á innleiðingu barnasáttmálans a.m.k. annað hvert ár til að fylgjast með þróun og kanna innleiðingu barnasáttmálans. Könnunin nái til ráðuneyta, stofnana og sveitarfélaga.

11.2.3. Ábyrgð:

Forsætisráðuneyti.

11.2.4. Framkvæmd:

Embætti umboðsmanns barna.

11.2.5. Tímasetning:

Framkvæmd annað hvert ár, næst árið 2022.

11.3. Könnun meðal barna á innleiðingu barnasáttmálans.

11.3.1. Markmið:

Þekking barna á réttindum sínum og upplifun af innleiðingu sáttmálans verði könnuð reglulega.

11.3.2. Aðgerð:

Þátttökuvettvangurinn verði nýttur til þess að kanna þekkingu meðal barna á réttindum sínum auk upplifunar þeirra af innleiðingu sáttmálans. Könnun verði gerð a.m.k. annað hvert ár svo að hægt verði að fylgjast með þróuninni.

11.3.3. Ábyrgð:

Félagsmálaráðuneyti.

11.3.4. Framkvæmd:

Stýrihópur Stjórnarráðsins í málefnum barna.

11.3.5. Tímasetning:

Framkvæmd annað hvert ár, fyrst árið 2022.

Samþykkt á Alþingi 10. júní 2021.